

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้แต่งและเนื้อเรื่อง

การที่จะเข้าใจถึงทัศนคติที่โอโงะกะ โอมะเฮชิ ผู้แต่ง มีต่อสงครามและเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อออกมาในนวนิยายสงครามเรื่องในะบิได้นั้น จำเป็นจะต้องทำความเข้าใจถึงอิทธิพลของสงครามและสภาพแวดล้อมที่โหดร้ายของสงครามที่มีต่อผู้แต่ง เนื่องจากนวนิยายสงครามเรื่องในะบิเป็นงานเขียนที่ผู้แต่งถ่ายทอดประสบการณ์จากการร่วมรบในสงครามของตนลงไป ดังนั้นจึงควรศึกษาชีวประวัติหรือภูมิหลังของผู้แต่งในส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้แต่งนำมาเป็นวัตถุดิบในการสร้างเนื้อเรื่อง ฉาก และตัวละคร เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อผ่านตัวละครได้ดีขึ้น

2.1 เรื่องย่อนวนิยายสงครามเรื่องในะบิ

นวนิยายสงครามเรื่องในะบิ เป็นนวนิยายเรื่องยาว ประกอบด้วย 39บท ตั้งแต่บทที่1 "ออกเดินทาง" 「出発」 [Shuppatsu] จนถึงบทที่39 "บันทึกของคนตาย" 「死者の書」 [Shisha no sho] ความยาว 182หน้า

เรื่องราวของนวนิยายเริ่มต้นด้วย เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองใกล้สิ้นสุด ทหารญี่ปุ่นที่ถูกส่งไปรบยังเกาะLeyte ประเทศฟิลิปปินส์ได้ประสบกับปัญหาความอดอยากอย่างหนัก จนเรื่องเสบียงอาหารกลายเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการใช้ชีวิตในขณะนั้น ผู้ที่บาดเจ็บและป่วยเป็นโรคจะถูกส่งไปยังสถานพยาบาลภาคสนาม แต่สถานพยาบาลภาคสนามนั้นจะรับแต่เฉพาะผู้ที่มีอาหารติดตัวมาด้วยเท่านั้น เรื่องเริ่มต้นด้วยการที่พลทหารทะมะระตัวละครเอก (ใช้คำแทนตัวเองว่า "ข้าพเจ้า") ซึ่งป่วยเป็นวัณโรคถูกไล่ออกจากสถานพยาบาลเนื่องจากได้รับการปันส่วนเสบียงอาหารแค่5วัน เมื่ออาหารหมดจึงถูกไล่ออกมาพร้อมกับเอกสารแจ้งต้นสังกัดว่าหายดีแล้ว เมื่อเขากลับไปที่ดินสังกัด เขาก็ถูกไลให้กลับเข้าสถานพยาบาลพร้อมกับมันอีก6หัว ระหว่างทางเขาได้พบกับกระท่อมของชายชาวพื้นเมืองคนหนึ่ง เขาและชายผู้นั้นต่างก็ไม่ไว้ใจซึ่งกันและกันเนื่องจากชาวพื้นเมืองก็ถือว่าเป็นฝ่ายศัตรูของทหารญี่ปุ่น เช่นเดียวกับทหารอเมริกัน หลังจากพูดคุยกันได้ไม่กี่ประโยค ชายชาวพื้นเมืองผู้นั้นก็หลบหนีหายไป และได้ทิ้งเมล็ดข้าวโพดและหัวมันที่เขาต้มเอาไว้ ทะมะระจึงเก็บรวบรวมเสบียงเหล่านั้นแล้วมุ่งหน้ากลับไปยังสถานพยาบาล เมื่อกลับไปถึง เขาก็พบกับทหารกลุ่มเดิมที่เขาเคยเจอแล้วในตอนที่เขาмаครั้งแรก ยังคงนั่งนอนปักหลักอยู่ด้านหน้าสถานพยาบาลแห่งนั้นอย่างสิ้นหวัง สำหรับทหารบาดเจ็บบางคนที่ยังคงมีเรี่ยวแรงก็จะนั่งคอยให้เจ้า

หน้าที่พยาบาลเรียกเข้าไปช่วยงานเพื่อแลกกับเสบียงเพียงเล็กน้อย และในตอนนั้นเองทะมูระก็ได้พบกับยะซุตะ ทหารวัยกลางคนซึ่งบาดเจ็บเป็นแผลอักเสบที่ขา และณะงะมะทซุ ทหารหนุ่มที่คอยตามรับใช้ยะซุตะ จนเข้าวันต่อมาสถานพยาบาลนั้นก็ถูกทำลายจนราบด้วยปืนใหญ่ที่ยิงมาจากเรือรบอเมริกา ทะมูระจึงทิ้งเพื่อนที่เจ็บ เดินเร่รอนเข้าไปในป่าเพื่อเอาชีวิตรอด เขาตั้งใจจะใช้ชีวิตที่เหลืออยู่ให้ได้นานที่สุด หลังจากที่เดินเร่รอนอย่างไร้จุดหมายอยู่หลายวัน ก็เกิดความเหนื่อยอ่อนและหิวโหยจนไม่มีแรงแม้แต่จะเอื้อมมือไปเด็ดลูกมะพร้าวที่อยู่เหนือศีรษะ และถึงได้มะพร้าวมาแล้วเขาก็ไม่มีปัญญาจะปอกเปลือกเพื่อกินเนื้อมะพร้าวได้ เขาถูกรอบงำด้วยความคิดเรื่องฆ่าตัวตาย แต่ในที่สุดเขาก็ล้มเลิกความคิดนั้น นั่นไม่ใช่เพราะเสียดายชีวิต แต่เป็นเพราะเขาคิดว่าตัวเขาได้ตายไปแล้วนั่นเอง

จากนั้นมาเขารอนแรมต่อมาจนได้พบกับไร่สวนที่ชาวพื้นเมืองทิ้งไว้ให้รกร้างกลางภูเขา จึงได้มีข้าวโพดและหัวมันมายังชีพ เขารู้สึกพึงพอใจและอุปโลกน์ว่าที่แห่งนั้นเป็นสวรรค์ของเขาและเริ่มใช้ชีวิตอยู่ที่นั่น จนมาวันหนึ่ง เขาได้ลองปีนลงไปยังทางลาดใกล้เขา เพื่อที่จะมองดูทะเล แต่เขากลับพบกับวัตถุที่เป็นประกายสะท้อนแสงสีขาว สิ่งนั้นคือไม้กางเขนที่อยู่ห่างออกไป เขาคิดว่าที่นั่นน่าจะเป็นโบสถ์และน่าจะมีหมู่บ้านที่ไม่ไกลจากตรงนั้น ไม้กางเขนนั่นทำให้เขาคิดทบทวนช่วงเวลาที่ยังเป็นเด็กซึ่งเขามักจะรู้สึกผิดในความพึงพอใจเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ และมีความปรารถนาที่จะรับใช้พระเจ้าในศาสนาคริสต์* แต่เมื่อเขาโตขึ้น เขาได้ปฏิเสธความรู้สึกผิดนั้นว่าเป็นเพียงการเข้าใจผิดในวัยเด็กเท่านั้น

ในที่สุดคืนหนึ่งเขาก็ลงจากเขาไปที่โบสถ์แห่งนั้น แต่เขาพบว่าไม่มีใครอยู่ในบริเวณนั้นเลย มีเพียงศพของทหารญี่ปุ่นที่กำลังขึ้นอืดอยู่หน้าประตูทางเข้าโบสถ์หลายศพ ทะมูระได้เข้าใจถึงสภาพโหดร้ายที่แท้จริงของโลกภายนอกที่เขาประสบอยู่อย่างชัดเจน คืนนั้นเขาตัดสินใจนอนที่บ้านร้างหลังหนึ่งในหมู่บ้าน แต่แล้วเขาก็ต้องตื่นขึ้นเพราะเสียงของคู่หนุ่มสาวชาวพื้นเมืองที่เข้ามาในบ้านหลังนั้น ทะมูระจึงเอ่ยปากขอไม้ขีดจากคนทั้งคู่ แต่หญิงสาวกลับกรีดร้องด้วยความตกใจเมื่อเห็นทะมูระ เขาตกใจและคิดว่าเสียงกรีดร้องนั้นช่างเป็นเสียงกรีดร้องของสัตว์ป่าแท้ๆ จึงยิงเธอตายโดยไม่ได้ตั้งใจ ในขณะที่ชายหนุ่มพื้นเมืองวิ่งหนีไปได้ ทะมูระได้ตระหนักถึงความตกต่ำที่สุด ในใจของเขา อย่างไรก็ตามแต่พระเจ้าเลย แม้แต่มนุษย์ด้วยกันเขาก็ไม่สามารถเข้าใกล้ได้อีกแล้ว

เขาพบว่าใต้แผ่นไม้กระดานที่หนุ่มสาวคู่นี้ก็เปิดไว้ มีถุงใส่เกลือซ่อนอยู่ เขาจึงนำเป็ทหารมาโยกเกลือใส่ แล้วเดินออกจากที่นั่นไป ระหว่างทางเขาได้โยนปืนยาวอันเป็นอาวุธสังหารหญิงสาวชาวพื้นเมืองลงแม่น้ำไปด้วยความรู้สึกผิด เมื่อเขากลับมายังสวรรค์ของเขา เขากับทหารญี่ปุ่นอีกสามคน จึงแบ่งเกลือให้ทั้งสามคนนั้นแล้วขอร้องให้พาเขาไปยังPalomponอันเป็น

* ตัวละครเอกนับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกที่มีความเคร่งครัดในเรื่องทางเพศ

จุดรวมพลของทหารญี่ปุ่น จำนวนของทหารที่ถอยร่นไปจุดนั้นมีมากขึ้นทุกวัน การอพยพของทหารญี่ปุ่นนั้นเป็นไปด้วยความยากลำบาก เมื่อเขาและเพื่อนทหารเดินเท้ามาจนถึงทางหลวงOrmocอันเป็นเส้นทางการเคลื่อนพลของกองทัพสหรัฐฯ ทหารญี่ปุ่นจำเป็นต้องข้ามถนนนั้นเพื่อเดินทางต่อไปยังPalompon แต่เมื่อทหารญี่ปุ่นที่คิดจะข้ามถนนถูกพบเข้า ก็จะถูกยิงจนตายหมด แม้แต่คนที่คิดจะยอมแพ้ก็นั่นเหมือนกัน เมื่อทะเลมูระเห็นเช่นนั้นเขาจึงตัดสินใจกลับเข้ามาในป่า ศพข้างทางที่เนื้อส่วนกันแห้งไปก็มีให้เห็นมากขึ้นจนกลายเป็นเรื่องปกติ และมันยังเป็นสิ่งตอกย้ำถึงข้อเท็จจริงว่าเหล่าทหารญี่ปุ่นต่างอดอยากจนต้องกินเนื้อคนเพื่อประทังชีวิตกันแล้ว

ทะเลมูระยังคงเดินเร่ร่อนต่อไปอย่างสิ้นหวัง รอแต่ความตายมาเยือนเท่านั้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามความหิวโหยทำให้เขามองหาศพที่เพิ่งตายใหม่ๆ เขาคิดว่าเห็นศพหนึ่งอยู่ใต้ต้นไม้จึงเดินเข้าไป แต่พบว่าสิ่งที่เขาคิดว่าเป็นศพนั้น คือทหารม้าที่ใกล้ตายคนหนึ่ง ทหารม้าคนนั้นชูแขนขึ้นแล้วพูดกับทะเลมูระว่า "จะกินตรงนี้ก็ได้อีก เมื่อข้าตายไปแล้ว" เมื่อทหารคนนั้นหมดลม ทะเลมูระจึงเอาดาบปลายปืนมาจะฉีกเนื้อส่วนนั้นออก แต่ร่างกายของเขากลับปฏิเสธที่จะกินเนื้อนั้น มือซ้ายของเขากลับมาจับอยู่ที่ข้อมือขวาที่ถือดาบอยู่ ซึ่งเป็นนิสัยของเขาที่เกิดขึ้นเมื่อเขาพยายามจะกินอะไรที่ไม่ควรจะกิน เขาจึงเดินออกมาจากศพนั้น และเมื่อเขากลับมาอีกครั้งก็พบว่าศพนั้นนำไปแล้ว เขาคิดว่าอาจเป็นเพราะพระเจ้าเมตตาต่อทหารม้าคนนั้น และต่อเขาด้วยเช่นกัน

เขาเดินโซเซต่อไปอย่างสิ้นหวัง เขาเกิดความคับข้องใจว่าหากเขาได้รับความรักจากพระเจ้าจริง เหตุใดพระเจ้าจึงทำให้เขาดกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น เมื่อเขาล้มลงหมดแรงด้วยความหิวโหย เขาก็ได้พบกับนงะมะทะซุและยะซุตะอีกครั้งหนึ่ง ทั้งสองได้หยิบยื่นน้ำและเนื้อตากแห้งมาให้เขาประทังชีวิตโดยบอกเขาว่าเนื้อนั้นเป็นเนื้อลิง จากนั้นทะเลมูระจึงเริ่มใช้ชีวิตประจำวันกับทั้งสอง นงะมะทะซุออกไปล่าลิงทุกวัน แต่ไม่นานทะเลมูระก็พบว่าบนเกาะนั้นไม่มีลิงตามที่เขาเคยสงสัยมาก่อน และเนื้อที่ทั้งสองแบ่งให้เขานั้น แท้จริงแล้วก็คือเนื้อของทหารญี่ปุ่นที่นงะมะทะซุออกไปดักยิงนั่นเอง ทะเลมูระตระหนักว่าในตอนนีทั้งตัวเขาเองและทั้งสองคนต่างก็เป็นลิงไปหมดแล้ว จนในที่สุดเมื่อยะซุตะหลอกเอาระเบิดมือจากทะเลมูระไปได้ นงะมะทะซุจึงรู้ตัวว่าเขาไม่สามารถไว้ใจยะซุตะได้อีกต่อไป ทั้งสองจึงหันมาร่ากันเอง เมื่อทะเลมูระได้เห็นนงะมะทะซุย้ายยะซุตะและแลเนื้อเพื่อที่จะนำมากินแล้ว เขารู้สึกโกรธมาก และคิดว่าเขาจะต้องลงทัณฑ์นงะมะทะซุแทนพระเจ้า เขาแย่งปืนจากนงะมะทะซุมาได้และยิงนงะมะทะซุจนตาย จากนั้นสติสัมปชัญญะของเขาก็ดับวูบลง

จากตอนนั้น ทะเลมูระทำอะไรไม่ได้อีกเลย เขาฟื้นขึ้นมาที่สถานพยาบาลในค่ายกักกันเชลยศึกที่Ormocพร้อมกับบาดแผลถูกตีด้านหลังของศีรษะ 6ปีต่อมาเขาได้เขียนเล่าเรื่องราวทั้งหมดนี้ที่สถานบำบัดทางจิตแห่งหนึ่งในซานเมืองโตเกียว เขาต้องทุกข์ทรมานจากอาการป่วยทางจิตที่เกิดจากทั้งความคับข้องใจที่มีต่อพระเจ้า และความรู้สึกผิดจากการที่ได้ร่านางนงะมะทะซุชาวฟิลิปปินส์ นงะมะทะซุและยะซุตะ จนท้ายที่สุด เขาเห็นภาพหลอนของคนตายทั้งสามหัวเราะกับเขาในดิน

แดนแห่งความตาย เขาคิดว่าทั้งสามยกโทษให้เขา เนื่องจากเขาไม่ได้กินเนื้อของคนทั้งสาม และสำหรับพระเจ้าที่เขายึดถือมาตลอดนั้น เขาได้ทิ้งท้ายอย่างประชันประชันไว้ว่า หากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเขาก่อนที่เขาจะสลบไปนั้น เกิดขึ้นเพราะเขาได้รับความรักจากพระเจ้าแล้วละก็ ก็ขอให้พระเจ้าจงเจริญ

2.2 เกี้ยวกับผู้แต่ง

2.2.1 ประวัติของโอโอะกะ โอมะเออิโดยย่อ

โอโอะกะ โอมะเออิ เกิดเมื่อปีค.ศ.1909 ที่เขตชินจูกุ โตเกียว เขาเป็นลูกคนที่สอง ในจำนวนพี่น้องทั้งหมดสี่คน บิดาเป็นพนักงานบัญชี ส่วนมารดาเป็นอดีตเกอิชา ในปีค.ศ.1921เขาได้เข้าศึกษาที่อะโอะยะมะ อะกุอิน 青山学院 [Aoyama Gakuin] ซึ่งทำให้เขาเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ และตั้งใจศึกษาเกี่ยวกับศาสนาคริสต์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ในช่วงวัยรุ่นของเขานั้น หลังจากที่เข้าเรียนที่ ร.ร.มัธยมปลายเซโจจิ 成城高等学校 [Seijou koutou gakkou] เขามีความสนใจวรรณคดีเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะวรรณคดีต่างประเทศ และผู้ที่ทำให้เขาหันมาสนใจในวรรณคดีก็คือ โทะมินะงะ ทะโร 富永太郎 [Tomimaga Tarou] (1901-1925) เพื่อนของเขาผู้ซึ่งมีความสนใจเกี่ยวกับบทกวีของตะวันตกและได้แนะนำให้อโอะกะได้รู้จักกับบทกวีฝรั่งเศส จากนั้นเมื่อเขาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีทางด้านวรรณคดีฝรั่งเศส ที่มหาวิทยาลัยเกียวโต เขาเริ่มสนใจในงานเขียนของ Stendhal เป็นอย่างมาก และเมื่อเขาจบการศึกษาที่มหาวิทยาลัยเกียวโตในปีค.ศ.1932 เขาได้มีโอกาสรู้จักกับโคบายะชิ ฮิเดะโอะ 小林秀雄 [Kobayashi Hideo]** (1902-1983) ซึ่งเป็นนักวิจารณ์ที่มีชื่อเสียงมากในยุคนั้น เขาได้มีโอกาสได้ศึกษาภาษาฝรั่งเศสกับโคบายะชิเป็นการส่วนตัว และมีโอกาสได้รู้จักกับนักประพันธ์และนักวิจารณ์ที่มีชื่อเสียงอีกหลายท่าน ด้วยการแนะนำจากบุคคลเหล่านั้นทำให้เขาหันมาวิจัยผลงานของ Stendhal โดยทั้งเขียนบทความวิจารณ์และแปลวรรณกรรมของ Stendhal อย่างจริงจัง และในขณะเดียวกัน เขาก็ยังมีงานเขียนลงในหนังสือพิมพ์โคะกุมิน นิมบุน 国民新聞 [Kokumin Shinbun] ที่เขาทำงานอยู่ไปด้วย หลังจากนั้นในปีค.ศ.1938 หลังจากที่บิดาของเขาเสียชีวิตเขาก็ย้ายมาที่จังหวัดโกเบ ทำงานในตำแหน่งล่ามให้กับบริษัทเทะอิโกะกุซันโซะ 帝国酸素 [Teikoku Sanso] และได้

* Stendhal (1783-1842) นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกบทกวีสมัยใหม่ ผลงานที่มีชื่อเสียงของเขาได้แก่ Rouge et le noir, Le Chartreuse de Pame

** โคบายะชิ ฮิเดะโอะ เป็นนักวิจารณ์ที่มีชื่อเสียง มีผลงานวิจารณ์ทั้งทางด้านวรรณกรรม, ศิลปะและดนตรี เป็นผู้ที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อวงการนักวิจารณ์ของญี่ปุ่น

แต่งงานกับ อุเอะมูระ ฮะรุกิ 上村春樹 [Uemura Haruki] ซึ่งทำงานในบริษัทเดียวกัน จนในปีค.ศ.1943 เขาก็ลาออกมาทำงานให้กับบริษัทอุตสาหกรรมหนักคะวะสะกิ 川崎重工業株式会社 [Kawasaki juukougyou kabushikigaisha] อยู่พักหนึ่ง แต่จากนั้นไม่นานในปีค.ศ.1944 ในช่วงสงครามโลกครั้งที่2 ขณะที่เขามีอายุได้35ปี เขาก็ถูกเกณฑ์ทหารและถูกส่งไปประจำยังประเทศฟิลิปปินส์ ในขณะที่เขาเป็นทหารนั้น เขาทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ถอดรหัสที่เกาะMindoro หลังจากนั้นเมื่อกองทัพสหรัฐบุกมาถึงเกาะMindoroในเดือนพฤศจิกายน ปีค.ศ.1944 กองทัพญี่ปุ่นถูกบีบให้ถอยร่นไปยังภูเขา แต่เนื่องจากโอโอะกะป่วยเป็นไข้มาลาเรียจึงถูกทิ้งไว้ภายในป่าเพียงลำพัง เขาต้องเฝ้าคนเดียวตัวคนเดียวจนถูกฝ่ายอเมริกาจับไปเป็นเชลยศึก ในปีค.ศ.1945เขาถูกส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลในเกาะLeyte ต้องใช้ชีวิตช่วงสงครามอยู่ในค่ายกักกันเป็นเวลา11เดือนจนถูกส่งกลับญี่ปุ่นในเดือนธันวาคม และด้วยการสนับสนุนของโคเบยะวะมิ อิเดะโอะทำให้เขาตัดสินใจเขียนถ่ายทอดเรื่องราวในระหว่างสงครามที่เขาถูกจับเป็นเชลยศึกออกมาเป็นนวนิยายสงครามในเวลาต่อมา

2.2.2 ประสบการณ์ของผู้แต่งจากสงครามโลกครั้งที่สอง¹

โอโอะกะ โมะเฮะอิมิอายุได้35ปี เมื่อถูกเกณฑ์เป็นทหารในเดือนกรกฎาคม ปีค.ศ.1944 หลังจากจบการฝึกขั้นพื้นฐาน เขาก็ถูกส่งไปประจำการที่ประเทศฟิลิปปินส์ ทำหน้าที่เป็นทหารสื่อสาร ประจำกองร้อยนิชิยะ 西谷 [Nishiya] ทหารส่วนใหญ่ที่ถูกเกณฑ์ไปรุ่นเดียวกับเขานั้นเป็นทหารวัยกลางคนคล้ายกับโอโอะกะ และไม่มีประสบการณ์ เพราะได้รับการฝึกเพียงน้อยนิด หลังจากที่กองร้อยของเขาประจำอยู่ที่Manilaเพื่อสังเกตการณ์ เหล่าผู้บังคับบัญชาได้ยกเลิกแผนการที่จะปกป้องเมืองหลวงไว้ โดยได้ถอยทัพมาประจำการที่เกาะMindoro กองร้อยของโอโอะกะและหน่วยอื่นๆจึงได้ประจำอยู่ที่นั่นตั้งแต่ต้นเดือนสิงหาคมเป็นต้นมา

หลังจากที่ถูกโจมตีจากทหารกองโจรท้องถิ่นและไข้มาเลเรียระบาดอย่างหนัก กองทหารญี่ปุ่นต้องประสบกับช่วงเวลาที่ยากลำบากถึง4เดือนครึ่ง นอกจากนั้นแผนการโจมตีกองทัพสหรัฐที่ตั้งมั่นอยู่ที่เกาะLeyte โดยบุกโจมตีอย่างหนักเพียงครั้งเดียวนั้นยังจบลงด้วยความพ่ายแพ้ยับเยิน หลังจากนั้น เกาะMindoroก็ถูกเลือกให้เป็นที่ตั้งมั่นในการโจมตีเกาะLuzon แต่เมื่อกองทัพสหรัฐบุกเข้ามาถึงเกาะMindoroในวันที่15 ธันวาคม ค.ศ.1944 กองหน้าของกองทัพญี่ปุ่นก็ไม่สามารถต้านทานไว้ได้ จึงถอนกำลังเข้าสู่ด้านในของเกาะในเวลาต่อมา

¹ David C. Stahl, *The Burdens of Survival*, (Hawaii: University of Hawaii Press, 2003), pp.6-7.

จากนั้นตลอดเวลา 40 วัน เหล่าทหารญี่ปุ่นต้องค้างแรมในป่า บริเวณที่ราบสูง Rutay ซึ่งเป็นหุบเขาที่อยู่เหนือเมือง Bulalacao อันเป็นเมืองท่าตะวันออก เนื่องจากการแพทย์ในขณะนั้น ไม่ได้คำนึงถึงการป้องกันไข้มาเลเรีย เหล่าทหารจึงต้องทุกข์ทรมานจากไข้มาเลเรียหลังจากถอยร่นเข้าไปในป่าได้ไม่นาน ในขณะที่ทหารอเมริกันบุกโจมตีตั้งมั่นทุก ๆ 15 วัน เหล่าทหารที่ถอยร่นนั้นเสียชีวิตเฉลี่ยวันละ 3 คน ตัวโอโอะกะเองนั้น เป็นไข้มาเลเรียอย่างหนักตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม ค.ศ. 1945 เมื่อทหารอเมริกันเริ่มโจมตีในวันที่ 24 มกราคม เขายังป่วยหนักจนแทบจะไม่สามารถยืนและเดินได้ หลังจากที่หนีเอาตัวรอดจากการทิ้งระเบิดของฝ่ายสหรัฐฯ เขาพลัดหลงจากกองร้อยของตน และต้องเร่ร่อนอยู่อย่างโดดเดี่ยวเป็นเวลาหลายวัน เขาต้องเผชิญกับสภาวะที่จำเป็นต้องเลือกระหว่างยอมจำนนต่อฝ่ายศัตรูหรือฆ่าตัวตาย แต่หลังจากนั้นไม่นานเขาก็ถูกทหารอเมริกันจับได้ในขณะที่นอนหมดสติอยู่ และถูกกักตัวไว้ในฐานะเชลยศึก โอโอะกะต้องอยู่ในค่ายกักกันเชลยศึกที่เกาะ Leyte จนได้รับการส่งตัวกลับญี่ปุ่นในปีต่อมา

เมื่อสงครามครั้งนั้นจบสิ้นลง จากจำนวนของทหารญี่ปุ่นของกองร้อยนิมิยะที่ประจำการอยู่ที่เกาะ Mindoro ทั้งหมด 350 คน มีเพียง 60 คนเท่านั้นที่รอดชีวิต โอโอะกะผ่านประสบการณ์ที่ยากลำบากของสงครามครั้งนั้น โดยไม่ได้ต่อสู้ตอบโต้ทหารฝ่ายศัตรูที่เขามองว่าพี่น้องร่วมชาติของเขาเลยแม้แต่คนเดียว เขาไม่ได้ร่วมต่อสู้ ทำร้าย หรือสังหารทหารฝ่ายศัตรูเลยแม้แต่คนเดียว

2.2.3 แรงผลักดันในการเขียนนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิ

ทะนิสะกิ อะกิโอะ 谷崎昭雄 [Tanizaki Akio] กล่าวว่า "สิ่งที่ผลักดันในการเขียนนวนิยายของโอโอะกะ โฉมเหษีคือสงคราม"² เนื่องจากในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ถึงแม้โอโอะกะจะสนใจในวรรณกรรมของ Stendahl โดยที่แปลและวิจารณ์วรรณกรรมของ Stendahl ในระหว่างที่เขาศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัยที่มหาวิทยาลัยเกียวโต เมื่อจบการศึกษาและทำงานที่บริษัทหนังสือพิมพ์อยู่ช่วงหนึ่ง แต่เขามักจะทำงานแปล และงานวิจารณ์วรรณกรรมโดยเฉพาะผลงานของ Stendahl เสียเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่คิดจะมีงานเขียนของตนเอง ซึ่งตัวของโอโอะกะเองให้เหตุผลเอาไว้ว่า "เพราะไม่มีเรื่องจะเขียน" เนื่องจากตัวโอโอะกะเองเป็นคนที่ต้องการจะถ่ายทอดทุกสิ่งทุกอย่างออกมาอย่างตรงไปตรงมามากกว่า หลังจากนั้นเขาก็ได้ทำงานเป็นล่ามในบริษัทเอกชนและยังไม่มีผลงานนวนิยายออกมา จนกระทั่งเขาถูกเกณฑ์ไปรบในสงครามโลกครั้งที่สองแล้วกลับมา

² Tanizaki Akio, "Sakusha ni Afurete "Kakukoto" o ataeta no wa sensou de atta", *Oooka Shouhei zenshuu*, (Tokyo: Chikuma shobou, 1979), pp.271-283.

หลังจากที่ไอโอะกะถูกปลดระวางจากการเป็นทหารในเดือนตุลาคมปี1945 เขาไม่ทราบว่าจะหาเลี้ยงครอบครัวเขาได้อย่างไร ในตอนแรก เขาคิดจะกลับไปทำงานในบริษัทเดิมที่จังหวัดโกเบ แต่เมื่อเขาเดินทางไปถึง กลับพบแต่ซากปรักหักพังที่ถูกเผาจากสงคราม จึงพบว่าไม่มีงานอะไรให้เขาทำที่นั่นเสียแล้ว เมื่อไอโอะกะพบว่าโอกาสในการที่จะกลับไปทำในบริษัทที่เขาเคยทำงานนั้นหมดลง เขาก็คิดที่จะเป็นนักเขียนแบบจริงจัง เนื่องจากเพื่อนของเขา คือ ควะกะกะมิ เทะทซุทะโร 河上徹太郎 [Kawakami Tetsutarou] (1902-1980), นะกะมุระ มิทซุโอะ 中村光夫 [Nakamura Mitsuo] (1911-1988) และโคเบะยะมิ ฮิเดะโอะ ต่างก็เป็นนักเขียนนวนิยายมีอาชีพในเดือนมกราคมปีถัดมา เขาจึงขึ้นรถไฟไปโตเกียวเพื่อหาคนรู้จักที่จะสามารถผลักดันให้เขาเป็นนักเขียนมีอาชีพได้ และคนแรกที่เขาคพบก็คือ ควะกะกะมิ ซึ่งได้ออกปากชวนเขามาเขียนเรื่องยาวให้กับนิตยสารใหม่ที่มีชื่อว่า โซเงิน 「創元」 [Sougen]

เมื่อไอโอะกะได้พบกับโคเบะยะมิ เขาได้รับการชักชวนจากโคเบะยะมิให้เขียนบันทึกบอกเล่าเรื่องราวของสงครามให้กับเขา ตอนนั้นไอโอะกะยังลังเลใจ เนื่องจากเขาไม่ได้ออกรบด้วยความตั้งใจของตน ดังนั้นตัวเขาจึงเปรียบเสมือนกับผู้สังเกตการณ์ในสงครามเท่านั้น แต่ในที่สุดไอโอะกะก็ตอบตกลง และตั้งใจจะเขียนเรื่องราวในขณะที่เขาถูกจับเป็นเชลยศึกออกมาเป็นนวนิยายเรื่องก่อนถูกจับเป็นเชลย 『捉まるまで』 [Tsukamaru made] * ในปี ค. ศ.1948 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการเขียนนวนิยายสงครามของเขา

ในระหว่างที่เขาขึ้นรถไฟกลับบ้าน ไอโอะกะครุ่นคิดถึงการที่จะเขียนบอกเล่าเรื่องราวระหว่างสงครามของเขาออกมา ไอโอะกะบอกเล่าถึงความรู้สึกครั้งนั้นไว้ใน ข้าพเจ้าคือทหารผ่านศึก 『我が復員』 [Wa ga fukuin] ว่า

“ข้าพเจ้าจะต้องทำให้เข้าใจอย่างง่าย ๆ ด้วยการเขียน หากข้าพเจ้าไม่ทำ ประสบการณ์ที่ข้าพเจ้าได้รับในสงครามอาจตามมามากล้นหลอน ข้าพเจ้าเหมือนกับฝันร้าย และชีวิตในปัจจุบันของข้าพเจ้าก็อาจจะไม่ต่างอะไรจากการละเมอ เพื่อที่จะเติมเต็มเรื่องราวในอดีตของข้าพเจ้าซึ่งในบัดนี้ได้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตปัจจุบันข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจำเป็นจะต้องหาสาเหตุทั้งหมดที่ก่อให้เกิดเรื่องราวนั้นขึ้นมา ถึงแม้สิ่งนั้นจะเกินกว่าความรับผิดชอบส่วนตัวของข้าพเจ้าก็ตาม แต่เหตุใดคนที่ไม่มีพรสวรรค์อย่างข้าพเจ้าจะต้องทำในสิ่งนี้ด้วย? ไม่มีผู้อื่นอีกแล้วหรือ?

* ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเรื่องเป็น บันทึกของเชลยศึก 『俘虜記』 [Furyoki] ในปี 1949

ในรถไฟเที่ยวกลางคืนที่แน่นขนัด ข้าพเจ้าถูกล้อมรอบด้วยผู้คนที่กำลังนอนหลับอยู่บนขาของกันและกัน น้ำตาอันเปี่ยมด้วยความรู้สึกเศร้าใจเอ่อล้นดวงตาของข้าพเจ้า และมันก็รู้สึกดีที่ได้ร้องออกมา³

โอโอะกะได้ตระหนักถึงหน้าที่ของตนในฐานะของผู้ที่บอกเล่าเรื่องราวความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสงครามเป็นครั้งแรก และด้วยโอกาสนี้เองที่ทำให้โอโอะกะเริ่มเขียนนวนิยายสงครามที่ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับทั้งสภาพแวดล้อมอันโหดร้ายของสนามรบ และประสบการณ์ของเขาในขณะที่ถูกจับเป็นเชลยศึกอยู่ในค่ายกักกัน เป็นนวนิยายสงครามเรื่องแรกคือ *ก่อนถูกจับเป็นเชลย* ซึ่งเขียนในปี.ศ.1948 และอีกหลายๆเรื่องในเวลาต่อมา อันได้แก่

1. *บันทึกของเชลยศึก* (เปลี่ยนชื่อจาก *ก่อนถูกจับเป็นเชลย*) ในปี.ศ.1949
2. *โนะบิ* ในปี.ศ.1952
3. *บันทึกสงครามเกาะLeyte* ในปี.ศ.1967
4. *อีกครั้งหนึ่งที่เกาะMindoro* 『ミンドロ島ふたたび』 [Mindorotou Futatabi] ในปี.ศ.1969

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แรงผลักดันในการเขียนวรรณกรรมของโอโอะกะคือสงคราม เนื่องจากโอโอะกะไม่เคยมีงานเขียนมาก่อน จนเมื่อเขาถูกเกณฑ์เป็นทหาร ประสบการณ์ที่เขาได้รับจากสงครามนั้น ถึงแม้จะเป็นประสบการณ์อันเลวร้ายที่ทำให้เขาได้รับความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่ในขณะเดียวกัน มันก็เป็นแรงผลักดันให้เขารู้สึกถึงหน้าที่ในการถ่ายทอดประสบการณ์นั้นออกมา ถึงแม้งานเขียนของเขาจะไม่ใช่ว่าบอกเล่าถึงแผนการสู้รบในสงคราม แต่ก็สามารถบอกเล่าถึงชะตากรรมที่ทหารญี่ปุ่นเช่นเขาต้องประสบ และแสดงออกถึงความรู้สึกของเขาที่มีต่อสงครามให้กับสังคมญี่ปุ่นและคนรุ่นหลังได้รับทราบ

2.2.4 พระเจ้าในวรรณกรรมของโอโอะกะ โฉมเสะอิ

ในฐานะที่เป็นชาวคริสต์คนหนึ่ง โอโอะกะได้สอดแทรกความเชื่อในพระเจ้าไว้ในนวนิยายของเขาแทบทุกเรื่อง และในโนะบิก็เช่นเดียวกัน ความยึดติดในพระเจ้าถือเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่ส่งผลให้ตัวละครเอกต้องสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองไป แต่“พระเจ้า”ที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายสงครามเรื่องโนะบินี้ กลับมีความแตกต่างจากพระเจ้าตามความเชื่อของศาสนาคริสต์

³ Oooka Souhei, *Waga Fukuin*, (Tokyo :Shosetsu Kouen, 1950), p.405.

และแฝงไว้ด้วยความประชดประชัน ทำให้จึงควรศึกษาพรรณนะของโอโอะกะที่มีต่อพระเจ้าเพื่อที่จะสามารถทำความเข้าใจพฤติกรรมของตัวละครเอกได้ดีขึ้น

โอเอะ เคนซะบุโร 大江健三郎 [Ooe Kenzaburo] ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ของโอโอะกะกับพระเจ้าเอาไว้ ในบทความเรื่อง 「大岡昇平の人間と作品」 [Oooka shouhei no ningen to sakuhin] ซึ่งอ้างถึงคำพูดของโอโอะกะที่กล่าวถึงศาสนาคริสต์เอาไว้ว่า

“ข้าพเจ้าซัดใจคุณพ่อเป็นครั้งแรก เมื่อฤดูใบไม้ร่วงตอนอายุได้13ปี เรื่องที่จะซื้อคัมภีร์ไบเบิลหรือไม่ หลังจากที่ข้าพเจ้าเข้าโรงเรียนมิชชันนารีและได้รับอิทธิพลจากศาสนาคริสต์แล้วเชื่อว่าจำเป็นต้องซื้อคัมภีร์ไบเบิลฉบับสมบูรณ์ที่รวมทั้งคำสอนเก่าและใหม่ แต่ราคาของมันแพงถึง4 เยน 54เซน อันเป็นราคาที่แพงเกินกว่าจะเป็นหนังสือที่เด็กจะมีได้ในยุคนั้น คุณพ่อบอกว่าให้ซื้อเล่มที่ราคาถูกกว่านั้น แต่ไม่นานข้าพเจ้าก็เริ่มรู้สึกผิดหวังเหมือนอย่างเหล่าผู้ใหญ่ในโบสถ์ การนับถือศาสนาคริสต์จึงจบลงภายในเพียงหนึ่งปีเท่านั้น และเปลี่ยนมาเป็นความสนใจด้านวรรณคดีแทน คุณพ่อหันมานับถือ นะทซุเมะ โซเซกิ 夏目漱石 [Natsume Souseki] มากกว่าศาสนาคริสต์ และซื้อวรรณกรรมของโซเซกิครบชุดมาให้ข้าพเจ้า เป็นเพราะสำหรับผู้ใหญ่แล้ว การคิดถึงตนเอง (Egoism) ในวรรณคดีนั้นดูเป็นพิษเป็นภัยน้อยกว่าความรักเพื่อนมนุษย์ในศาสนาคริสต์นั่นเอง”

ช่วงวัยรุ่นของโอโอะกะนั้น เขาเคยนับถือศาสนาคริสต์อยู่ช่วงหนึ่ง แต่เนื่องจากการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางศาสนาของเขาเป็นเพียงช่วงสั้นๆเท่านั้น และเขาได้หันมาสนใจในวรรณคดีแทน ดังนั้น ภาพสะท้อนของพระเจ้าที่ปรากฏขึ้นในโนะบิ นั้นไม่ได้ตรงตามลักษณะของพระเจ้าตามศาสนาคริสต์เสียทีเดียว และในวิธีการที่โอโอะกะกล่าวถึงพระเจ้า ก็ดูจะเป็นในแง่มุมของการประชดประชันเสียมากกว่า ดังนั้นการปรากฏตัวของพระเจ้าในนวนิยายเรื่องโนะบินั้น “พระเจ้า” ไม่ได้เป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดในเนื้อเรื่อง แต่ในขณะเดียวกัน “การมิได้ปรากฏตัวของพระเจ้า” กลับเป็นประเด็นที่สำคัญต่อตัวละครเอกมากกว่า⁵

⁴Ooe Kenzaburo , “Oooka Shouhei no ningen to sakuhin”, Oooka Shouhei, (Tokyo: Biseisha, 1979), pp.27-28.

⁵Ibid, p.29.

มุระมะทซุ ทซุโยะชิ 村松剛 [Muramatsu Tsuyoshi] กล่าวถึงพระเจ้าที่ปรากฏในโนะบิ ไว้ว่า “ปมปัญหาเกี่ยวกับ“พระเจ้า”ที่ปรากฏในครั้งหลังของโนะบิ นั้น เนื่องจากผู้แต่งนำเสนอออกมาในลักษณะที่ครึ่งๆกลางๆ จึงเป็น“พระเจ้า”ที่แม้แต่ผู้ที่ไม่รู้จักศาสนาคริสต์ก็สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ในฐานะเป็นเพียง “สิ่งที่มองเห็น” เท่านั้น และไม่ได้ปรากฏอยู่ในศาสนาใดๆเลย”⁶

กล่าวคือ ถึงแม้โอโอะกะจะนับถือศาสนาคริสต์ แต่จากการที่เขาผิดหวังจากการเข้าโบสถ์ และเสื่อมศรัทธาในระยะเวลาเพียง 1 ปี ได้ส่งอิทธิพลถึงบทบาทของ “พระเจ้า” ในนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิ เนื่องจากการปรากฏของ “พระเจ้า” ในเรื่องโนะบิ นั้น เป็นเพียงในความคิดของตัวละครเอกเท่านั้น สำหรับตัวละครเอกที่ยึดถือพระเจ้าเป็นที่พึ่งพิงทางจิตใจนั้น การมีอยู่หรือไม่มีอยู่ของเจ้านั้นเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่น่าพาตัวละครเอกสู่ความขัดแย้งภายในจิตใจ กล่าวคือ การนำเสนอ “พระเจ้า” ของโอโอะกะในโนะบิ นั้นเป็นเครื่องมืออีกชิ้นหนึ่งที่น่าพาตัวละครเอกสู่การสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองไป ซึ่งในที่สุดแล้วไม่ว่า “พระเจ้า” จะมียุ่จริงหรือไม่ แต่ตัวละครเอกก็ไม่ได้รับการช่วยเหลือใดๆจากพระเจ้าเลยท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่โหดร้ายนั้น

การนำเสนอ “พระเจ้า” อย่างประหลาดประชันในเรื่องโนะบิ นี้ เป็นผลมาจากการที่เขาเสื่อมศรัทธาในศาสนาคริสต์อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นเหมือนกับการสะท้อนภาพของชาวคริสต์ทั้งหลายผู้ผิดหวังกับชีวิตและหันหน้าเข้าหาพระเจ้าดังที่โอโอะกะได้พบเห็นในโบสถ์ ฉะนั้น ในสายตาของโอโอะกะแล้ว พระเจ้าอาจจะไม่มีอยู่จริงก็ได้ เนื่องจาก หากพระเจ้ามียุ่จริง และมนุษย์ได้รับความรักจากพระเจ้าแล้ว เหตุใดมนุษย์ยังจะต้องประสบกับชะตากรรมที่เขาไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เรื่องนี้ยังคงเป็นคำถามอยู่ในใจที่หาคำตอบไม่ได้

2.2.5 ทรศนะที่มีต่อสงครามของผู้แต่ง

เนื่องจากโอโอะกะถูกเกณฑ์มาเป็นทหารในวัย 34 ปี ก่อนหน้าที่สงครามโลกครั้งที่สองจะบังเกิดขึ้นนั้น เขาเป็นเพียงพนักงานบริษัทธรรมดาที่ทำหน้าที่ล้าง และล้างงานเขียนควบคู่กันไป แต่จู่ๆ เมื่อเขาต้องถูกเกณฑ์ทหารเพื่อชาติของตน โอโอะกะก็ไม่ได้รู้สึกยินดีกับหน้าที่นั้นนัก เนื่องจากเขามีครอบครัวอันประกอบด้วยภรรยาและลูกที่ต้องดูแล ระหว่างการฝึกทหาร เขาสังเกตเห็นว่าทหารที่ถูกเกณฑ์มารุ่นเดียวกับเขา มีแต่ชายวัยกลางคนเช่นเดียวกับเขาทั้งนั้น แต่ทุกคนไม่มีประสบการณ์ในการรบมาก่อน อีกทั้งการฝึกก็เป็นไปอย่างรวบรัด ทำให้โอโอะกะตระหนักถึงชะตากรรมของเขาตั้งแต่นั้นไม่ได้ออกไปรบเสียอีก เขาได้บรรยายความรู้สึกท้อแท้ในขณะที่อยู่ในเรือ

⁶ Muramatsu Tsuyoshi, “Oooka Shouhei ron”, *Shouwa no Sakka tachi*, (Tokyo:Eihosha, 1955), p.11.

บรรพบุรุษที่กำลังจะไปไปยังประเทศฟิลิปปินส์ไว้ในบันทึกของผู้แต่ง 「作家の日記」
[Sakka no nikki] ไว้ว่า

“...พวกเราทุกคนต่างก็เป็นทหารที่อ่อนแอทั้งหมดนั้น การรบครั้งนี้มีแต่
วีแววของความพ่ายแพ้ ถึงภายในใจข้าพเจ้าจะหวั่น แต่มันก็ช่วยไม่ได้
เพราะอุตสาหกรรมมาถึงขนาดนี้แล้ว เมื่อถึงที่สุดแล้วก็ต้องยิงปืนออกไป
และตายให้สมกับเป็นชายชาติทหาร”

สำหรับโอโอะกะเอง ก่อนที่จะเข้าสู่สนามรบเขาได้ตระหนักถึงความอ่อนแอของกองทัพ
ญี่ปุ่นที่เต็มไปด้วยทหารเกณฑ์อันด้อยประสิทธิภาพและอ่อนแอเช่นเขา ตัวเขาเองไม่มีความฮึก
เหิมในการรบเพื่อชาติเช่นเหล่าทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ เนื่องจากสิ่งที่เขามองเห็นในสงครามครั้งนี้ มี
แต่ความพ่ายแพ้และความตายที่อยู่ตรงหน้าเท่านั้น แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ในเมื่อเขาถูกเกณฑ์มารบ
แล้ว เขาก็ตั้งใจที่จะสู้รบจนตัวตายให้สมกับเป็นชายชาติทหารสักครั้ง แต่มันก็ไม่ได้เป็นไปตามที่
เขาคาดไว้ นอกจากเขาจะไม่ได้ต่อสู้กับศัตรูผู้ใดแล้ว เขายังมีชีวิตรอดกลับมาในฐานะผู้ถ่ายทอ
เรื่องราวที่เกิดขึ้น

และเขาได้กล่าวโทษสาเหตุที่ก่อให้เกิดสงครามครั้งนี้ว่า เกิดขึ้นเพราะฝ่ายการเมืองและ
ฝ่ายทหารได้นำพาประเทศชาติเข้าสู่สงครามที่มีแต่แพ้ อีกทั้งยังยึดยึดยึดชะตากรรมที่ไม่ต้องการนี้
ให้เขา

“ข้าพเจ้าไม่เชื่อว่าญี่ปุ่นจะชนะสงคราม แต่ในขณะที่ข้าพเจ้าเกลียดชัง
การทหารที่ลากประเทศบ้านเกิดเมืองนอนของข้าพเจ้าเข้าสู่ความขัดแย้ง
ที่สิ้นหวังนี้ ตลอดเวลาที่ผ่านมามีข้าพเจ้าไม่เคยแม้แต่จะลองหยุดยิงพวก
เขา ข้าพเจ้าจึงไม่สามารถปฏิเสธในชะตากรรมที่พวกเขาเลือกให้กับ
ข้าพเจ้าได้ ข้าพเจ้าตระหนักถึงความน่าขบขันของการที่ประชาชนผู้ไร้
อำนาจจะต่อกรกับองค์กรที่จะผลักดันประเทศไปสู่ความรุนแรง ข้าพเจ้า
คงต้องคิดในแง่ที่ว่าข้าพเจ้าจะต้องพยายามไม่หัวเราะออกมากับความ
น่าขบขันที่ตนจะต้องถูกผลักดันไปสู่ความตายที่ไร้ความหมายนี้”^๗

⁷ Oooka Shouhei, Sakka no nikki, (Tokyo:Shinchousha,1958), p.243.

⁸ Oooka Shouhei, Furyoki, (Tokyo:Obunsha, 1974), p.10.

ถึงแม้สงครามจะไม่ใช่ว่าโอโอะกะสนับสนุน แต่ก็เป็นที่เขาจำเป็นต้องเข้าร่วมตามหน้าที่ และถึงแม้ญี่ปุ่นจะแพ้สงคราม เขาก็ไม่ได้รู้สึกสะเทือนใจต่อความพ่ายแพ้หนัก เนื่องจากเป็นสิ่งที่เขาคาดการณ์เอาไว้แล้ว แต่สิ่งที่เขารู้สึกคับข้องใจก็คือ การที่ประเทศอันเป็นที่รักของเขา ต้องถูกลากเข้ามาสู่สงครามโดยเหล่านักการเมืองและนักการทหาร และการที่ตัวเขาต้องถูกลิขิตชะตากรรมให้ไปประสพกับสภาพการณ์ที่โหดร้ายของสงครามทั้งที่เขาไม่ต้องการโดยกลุ่มคนที่ตัวเขาเองไม่มีแม้แต่ความนับถือ ทั้งที่ก่อนหน้านี้จะเกิดสงครามเขาเคยมีชีวิตและหน้าที่การงานที่ดี แต่เมื่อเกิดสงคราม นอกจากเขาจะต้องเข้าร่วมในการรบที่มีแต่แพ้และประสบความยากลำบากในการเอาชีวิตรอดแล้ว เมื่อสงครามเลิกและถูกส่งกลับมายังญี่ปุ่น เขากลับต้องสูญเสียการงานที่เขาเคยมีเนื่องมาจากการทำลายล้างของสงคราม และเขายังต้องพยายามปรับตัวเป็นอย่างมากเพื่อที่จะทำความเคยชินกับชีวิตหลังสงครามอีกด้วย

ส่วนนวนิยายเรื่องในะบินี้ ถึงแม้จะไม่ได้ถูกจัดว่าเป็นนวนิยายประเภท "ต่อต้านสงคราม" ก็ตาม แต่โอโอะกะก็ได้แทรกแนวคิดเกี่ยวกับสงครามของเขาไว้ในบทที่ 37 "บันทึกของคนบ้า" 「狂人日記」 [Kyoujin nikki] ไว้ว่า

「この田舎にも朝夕配られて来る新聞紙の報道は、私の最も欲しないこと、つまり戦争をさせようとしているらしい。現代の戦争を操る小教の紳士諸君は、それが利益なのだから別として、再び彼等に欺されたらしい人達を私は理解出来ない。恐らく彼等は私が比島の山中で遇ったような目に遇うほかはあるまい。その時彼等は思い知るであろう。戦争を知らない人間は、半分は子供である。」⁹

"ข่าวสารที่ถูกเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ทุกเช้าเย็น แม้กระทั่งในต่างจังหวัดห่างไกลอย่างที่นี่ เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่ต้องการอย่างที่สุด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ พวกเขามีท่าทางต้องการจะกระตุ้นให้เกิดสงคราม นอกจากพวกเขาบุรุษจำนวนน้อยที่ชักใยอยู่เบื้องหลังสงครามปัจจุบันที่ได้รับผลประโยชน์แล้วนั้น ข้าพเจ้าไม่เข้าใจผู้คนที่ถูกคนเหล่านี้หลอกครั้งแล้วครั้งเล่าเสียเลย บางทีพวกเขาน่าจะมาลองอยู่ในสถานการณ์ที่ข้าพเจ้าประสบมาในป่าที่ประเทศฟิลิปปินส์ดูบ้าง เมื่อถึงตอนนั้นแล้วพวกเขาคงจะรู้สึก มนุษย์ที่ไม่รู้จักสงครามนั้น ครั้งหนึ่งก็ยังคงเป็นเด็กอยู่นั่นเอง"

⁹ Oooka Shouhei, *Nobi*, Chikumabungakuzenshuu, (Tokyo: Chikuma shobou, 1994), p. 317.

นี่คือทรศนะที่มีต่อสงครามซึ่งโอโอะกะสอดแทรกไว้ในนวนิยายเรื่องโนะบิ ดังที่กล่าวมาแล้วว่าโอโอะกะเองนั้น ไม่ได้มีความคิดสนับสนุนสงครามที่เกิดขึ้น และยังคงกล่าวโทษสาเหตุของการเกิดสงครามมาจากนักการเมืองและผู้มีอำนาจได้กระตุ้นให้เกิดสงครามครั้งนี้ขึ้น ผู้ที่ต้องรับเคราะห์ก็คือประชาชนที่ถูกเกณฑ์ไปรบในสงครามที่มีแต่พ่นกันเช่นตัวเขาเอง โดยที่เหล่านักการเมืองผู้มีอำนาจทั้งหลายไม่ได้มาประสบกับความยากลำบากดังเช่นที่ตัวเขาได้รับแม้แต่ ความรู้สึกนี้เป็นสิ่งที่ตัวโอโอะกะเองถ่ายทอดออกมาโดยผ่านตัวละครเอก ถึงแม้จะไม่ได้เป็นนวนิยายที่แสดงความรู้สึกต่อต้านสงครามออกมาอย่างเปิดเผย แต่ก็สะท้อนถึงสภาวะที่ยากลำบากและโหดร้ายของสงคราม ที่บีบคั้นให้มนุษย์ต้องหาทางออกที่ป่าเถื่อนเยี่ยงสัตว์ป่าในการเอาชีวิตรอด อันเป็นสิ่งที่คนซึ่งไม่เคยตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้นไม่สามารถจะจินตนาการออกมาได้

2.2.6 ทรศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการกินเนื้อมนุษย์ของผู้แต่ง

เกี่ยวกับประเด็นการกินเนื้อมนุษย์นั้น ถึงแม้โอโอะกะจะไม่ได้กินเนื้อมนุษย์ด้วยตนเอง แต่เขาก็ได้รับการบอกเล่าเรื่องราวเหล่านั้นจากเพื่อนทหารที่เคยร่วมรบด้วยกันในขณะที่อยู่ในค่ายกักกันของเชลยศึกที่เกาะLeyte และได้พบกับเหตุการณ์เหล่านั้นตอนที่เขาอยู่ในสนามรบมากพอที่จะถ่ายทอดเป็นเรื่องราวออกมาได้อย่างสมจริง โอโอะกะได้เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมการกินเนื้อมนุษย์ที่เขาได้ยินมาใน บันทึกสงครามเกาะLeyte 『レイテ戦記』 [Reite senki] เอาไว้ว่า

“...พวกทหารเวลาที่ท้องหิวก็มักจะพูดคุยกันเรื่องของการกินกันเสียเป็นส่วนใหญ่ และเรื่องที่น่ามาเล่ากันได้อย่างสนุกปากที่สุดก็คือเรื่องการกินเนื้อมนุษย์นั่นเอง อย่างเช่นมี เรื่องเล่ากันในหมู่ของชาวฟิลิปปินส์ว่าได้พบซากศพของทหารหนุ่มผู้หนึ่งในลำน้ำทางเหนือของภูเขา Canquipot ศพที่พบนั้นเนื้อส่วนบนท้ายและน่องหายไป และต่อมาพวกเขาก็จับทหารที่ถือแขนมนุษย์ที่ไหม้เกรียมอยู่ในมือได้ ...แต่นั่นก็ไม่ได้แปลว่าทหารที่อดอยากทั้งหมดจะกินเนื้อมนุษย์เสมอไป เพราะมนุษย์แต่ละคนก็มีระดับของมโนธรรมที่ไม่เท่ากัน ดังนั้นถึง

แม้จะอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน คนที่ตัดสินใจกินเนื้อมนุษย์ก็มี แต่คนที่ไม่กินก็มีอยู่เช่นกัน”¹⁰

คำกล่าวเช่นนั้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถคาดเดาได้ว่า การที่โอะโอะกะนำประเด็นการกินเนื้อมนุษย์มาใส่ไว้ในนวนิยายเรื่องโนะบิ นั้นก็เนื่องจากเขาคิดว่า ในสถานการณ์เดียวกัน แต่หากบุคคลมีระดับของมโนธรรมที่แตกต่างกันแล้ว ก็อาจจะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต่างกันออกไป ดังเช่นในการกินเนื้อมนุษย์ หากเป็นผู้ที่มีมโนธรรมต่ำก็อาจจะตัดสินใจกินเนื้อมนุษย์เพื่อประทังชีวิตได้อย่างไม่ยากเย็นนัก แต่ถ้าเป็นคนที่มโนธรรมสูงแล้ว เขาอาจจะไม่กินเนื้อนั้นก็ได้

ในกรณีของพฤติกรรมกรกินเนื้อมนุษย์ในเรื่องโนะบิ นั้น การกินเนื้อมนุษย์เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือในการทดสอบตัวละครเอกซึ่งเป็นมนุษย์ธรรมดาว่า มนุษย์ธรรมดาที่มีมโนธรรมสูงอย่างตัวละครเอกจะคงความมีมโนธรรมของตนเองไปได้สักเพียงใด เมื่อคนรอบข้างของเขาทุกคนกลายเป็นสัตว์ป่ากันไปหมดแล้ว และเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบนั้นก็คือการกินเนื้อมนุษย์นั่นเอง เนื่องจากการกินเนื้อมนุษย์เป็นสิ่งต้องห้ามในสังคมที่มีอารยธรรมเช่นสังคมปัจจุบัน ในเมื่อผู้คนรอบข้างต่างก็หันมากินเนื้อมนุษย์เพื่อประทังชีวิต แต่ตัวละครเอกเพียงผู้เดียวที่ยังคงตั้งมั่นไม่กินเนื้อมนุษย์ด้วยกัน แม้ความหิวโหยจะผลักดันให้เขาทำในสิ่งต้องห้ามเพียงไร และในที่สุดเมื่อตัวละครเอกพยายามจะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่อยู่รอบตัวโดยที่เขาก็ยังจะคงความมีมโนธรรมของตนจนถึงที่สุดแต่เพียงผู้เดียว จึงทำให้เขาเสียดสีไปในเวลาต่อมา

นอกจากนั้นโอะโอะกะยังกล่าวถึงสภาพแวดล้อมที่อดอยากอันเป็นมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของทหารญี่ปุ่นในขณะนั้นว่า

“การอยู่บนเกาะโดดเดี่ยวในมหาสมุทรแปซิฟิกนั้นก็เปรียบเสมือนกับการล่องเรืออยู่กลางทะเล ความอดอยากก็เช่นเดียวกัน บนแผ่นดินผืนนี้ไม่มีเสบียงอะไรให้กินอีกแล้ว และในตัวของผู้คนเราก็มีความเป็นสัตว์ป่าอยู่ ที่ถึงแม้ในยามปกติเราจะสามารถควบคุมมันได้เป็นอย่างดีก็ตาม แต่ในยามสงครามเราจำเป็นต้องปลดปล่อยความเป็นสัตว์ป่าออกมา เพื่อให้ต่อสู้ได้อย่างคล่องแคล่ว และในขณะเดียวกันเราก็ได้ปลดปล่อยความเป็นสัตว์ป่าอีกอย่างหนึ่งออกมา นั่นก็คือความป่าเถื่อนและความรุนแรง ในสภาพการณ์เช่นนั้น เมื่อเหล่าทหารต้องมาเผชิญกับความอดอยากแล้วละก็ การกินเนื้อของพวกเขาเหมือนกันเพื่อต่อ

¹⁰ Oooka Shouhei, Reite Senki yori, Chikumabungakuzenshuu, (Tokyo: Chikuma shobou 1972), pp.366-367.

ชีวิตของตนเองราวกับมนุษย์ยุคดึกดำบรรพ์นั้นก็นับว่าเป็นเรื่องธรรมดา¹¹

ดังที่เขากล่าวว่ามนุษย์ทุกคนมีความเป็นสัตว์ป่าอยู่ในตัว และสำหรับทหารที่มีความจำเป็นจะต้องใช้สัญชาติญาณดิบที่เหมือนสัตว์ป่าเพื่อสู้รบกับข้าศึกได้อย่างอีกเหมิแล้ว ภายในสภาพการณ์ที่อดอยาก ความเป็นสัตว์ป่าที่อยู่ในตัวของทหารเหล่านั้นก็อาจจะสำแดงออกมาในทิศทางที่ผิดจากเป้าหมายในการต่อสู้กับข้าศึก มาเป็นการกินเนื้อพวกเดียวกันเพื่อเอาชีวิตรอดก็ได้ แต่ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ถึงแม้ว่าการกินเนื้อมนุษย์เพื่อประทังชีวิตในสภาวะที่บีบคั้นนั้นจะดูเป็นเรื่องธรรมชาติก็ตาม แต่ในสถานการณ์เดียวกัน มนุษย์ทุกคนไม่จำเป็นต้องกินเนื้อมนุษย์ด้วยกันเองเพื่อประทังชีวิต บุคคลที่มีระดับมโนธรรมในจิตใจสูงก็อาจจะสามารถควบคุมสัญชาติญาณดิบนั้นได้ดีกว่าบุคคลที่มีระดับของมโนธรรมภายในจิตใจต่ำ และระดับของมโนธรรมภายในจิตใจนี้เองที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมในการหาทางออกที่แตกต่างกันออกไป

2.3 การสร้างตัวละครในนวนิยายสงครามเรื่องโนบิ

สำหรับการสร้างตัวละครในเรื่องโนบิ Ivan Morris ผู้แปลนวนิยายเรื่องโนบิเป็นภาษาอังกฤษได้กล่าวว่า “นวนิยายของไอโอะกะมีลักษณะที่ไม่เหมือนใคร ส่วนตัวละครก็ไม่ได้เป็นบุคคลแบบที่พบได้ทั่วไป เป็นมนุษย์ที่มีลักษณะนิสัยเฉพาะของตนเอง”¹²

เนื่องจากผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะตัวละครที่มีบทบาทในเรื่องคือพลทหารทะมุระ ตัวละครเอก และ นะงะมะทซุ และยะซุตะซึ่งเป็นตัวละครรอง ซึ่งผู้วิจัยสันนิษฐานว่าไอโอะกะสร้างตัวละครทั้งสามขึ้นมา เพราะต้องการสื่อถึงพฤติกรรมของมนุษย์ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่บีบคั้นนั้นก็คือ ถึงแม้จะตกอยู่ในสภาวะแวดล้อมเดียวกัน แต่บุคคลที่มีขอบเขตของมโนธรรมในจิตใจที่แตกต่างกัน ก็จะมีการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแตกต่างกันด้วย

¹¹ Oooka Shouhei ,Reite Senki yori, p.367.

¹² Ivan Morris, " Nobi ni tsuite", Ikeda Shouhiko, Nihon bungaku kenkyuu shiryuu soshoo: Oooka Shouhei/ Fukunaga Takehiko, (Tokyo: Yuuseidou,1978),p.106.

2.3.1 การสร้างตัวละครเอก

พลทหารทะมูระ ซึ่งเป็นตัวละครเอกนั้น เป็นตัวละครที่มีบทบาทในการดำเนินเรื่อง ถึงแม้ว่าภายในเนื้อเรื่องจะไม่มีกรกล่าวถึงประวัติของตัวละครเอกก็ตาม แต่ก็สามารถสันนิษฐานได้ว่าไอโอะกะสร้างตัวละครเอกขึ้นมาให้เป็นตัวแทนของชนชั้นกลางที่เป็นปัญญาชนเช่นเดียวกับตัวผู้แต่งเอง และเป็นคนที่ยึดถือในมโนธรรม อันเป็นตัวแทนของความถูกต้อง และเมื่อต้องมาเผชิญกับสภาวะที่บีบคั้นของสงครามที่มีผลกระทบทั้งร่างกายและจิตใจ ทางด้านร่างกายนั้น ได้แก่ ความอดอยากและหิวโหย ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเขามากที่สุด ส่วนทางด้านจิตใจนั้น เขามีแต่ความสิ้นหวังและโดดเดี่ยว แต่เขาก็ยังยึดมโนธรรมและพระเจ้าเป็นที่พึ่งทางใจ ถึงแม้สภาวะแวดล้อมจะบีบคั้นให้เขาต้องมีพฤติกรรมที่ขัดแย้งต่อมโนธรรมที่เขายึดมั่น เขาก็ยังคงยึดถือในสิ่งที่เขาเชื่อว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องอยู่ ถึงแม้ว่าสิ่งที่เขายึดถือนั้นจะทำให้เขาต้องทนทุกข์ทรมานก็ตาม และสิ่งนี้เองที่ทำให้ตัวละครเอกต้องเสียสติไปในที่สุด ซึ่งผู้วิจัยสันนิษฐานว่าสิ่งที่ไอโอะกะต้องการจะสื่อผ่านตัวละครเอกก็คือ ผลกระทบของสงครามที่มีต่อมนุษย์ นั้นรุนแรงเพียงใด การที่มนุษย์ต้องเผชิญกับความโหดร้ายของสงครามที่บีบคั้น เป็นการทดสอบทางจิตใจว่ามนุษย์ธรรมดาผู้นั้นจะสามารถทนต่อความโหดร้ายของสงครามได้เพียงใด หากไม่กระทำตามสัญชาตญาณเพื่อเอาชีวิตรอด ก็อาจจะเสียสติไปดังเช่นตัวละครเอกก็เป็นได้

2.3.2 การสร้างตัวละครรอง

นะงะมะทซุและยะซุตะซึ่งเป็นตัวละครรอง เป็นคนที่มีพื้นเพมาจากครอบครัวแตกแยก และไม่ได้รับความอบอุ่นมากนัก ซึ่งในที่นี้ถือเป็นตัวแทนของคนที่มีขอบเขตของมโนธรรมด้อยกว่าตัวละครเอก ตัวละครทั้งสองมีลักษณะร่วมกันคือ สามารถทำทุกอย่างเพื่อให้ตนมีชีวิตรอดต่อไปได้ ดังที่ไอโอะกะกล่าวไว้ว่า ภายในในมนุษย์เรานั้นมีความเป็นสัตว์ป่าอยู่ในตัว และเพื่อที่จะเอาชีวิตรอดแล้ว ตัวละครทั้งสองที่ไม่มีมโนธรรมคอยยับยั้งการกระทำอันป่าเถื่อน ก็อาจจะสามารถฆ่าพวกเดียวกันเพื่อนำเนื้อมาประทังชีวิตได้เช่นเดียวกับสัตว์ป่า และการที่ไอโอะกะสร้างตัวละครรองทั้งสองขึ้นมา ก็เพื่อที่จะเป็นข้อเปรียบเทียบกับตัวละครเอก เมื่อคนทั้งสามตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน แต่กลับมีทางออกที่แตกต่างกันเป็นอย่างมาก ขณะที่ตัวละครเอกยึดมั่นในมโนธรรมของตนที่ไม่ยอมแม้จะกินเนื้อของศพมนุษย์ที่ตายไปแล้ว แต่นะงะมะทซุและยะซุตะกลับมีทางออกโดยการลอบดักยิงเพื่อนพ้องทหารญี่ปุ่นที่เดินหลงเข้ามาเพื่อนำเนื้อมาเป็นอาหารซึ่งเป็นการกระทำที่เหี้ยมโหดและแตกต่างจากตัวละครเอกเป็นอย่างมาก อีกทั้งพฤติกรรมที่ปราศจากมนุษยธรรมของตัวละครรองทั้งสองที่ต่างจ้องจะทำร้ายซึ่งกันและกันถ้ามีโอกาส ทั้งๆ

ที่เป็นเพื่อนร่วมรบกันมานาน ยิ่งก่อให้เกิดจุดหักเหในพฤติกรรมของตัวละครเอก เป็นตัวกระตุ้นให้ความคับข้องใจภายในจิตใจของตัวละครเอกที่สะสมมานานนั้นระเบิดออก จนเสียดสีไปในที่สุด

2.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้แต่งกับตัวละครเอก

Ivan Morris กล่าวว่า “ทะเลาะและโง่โง่กะมีส่วนที่คล้ายกันหลายอย่าง ตรงที่เป็นคนธรรมดาที่ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองหลวงและถูกเกณฑ์เป็นทหารโดยกองทัพญี่ปุ่น ได้รับการฝึกติดยศเป็นพลทหาร ถูกส่งไปรบยังประเทศฟิลิปปินส์ และทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏขึ้นในนวนิยายเรื่องนี้ถูกถ่ายทอดโดยตรงจากสายตาของทะเลาะ”¹³ ดังนั้นมุมมองของตัวละครเอกในเรื่องจึงเปรียบเสมือนกับมุมมองของโง่โง่กะที่มีต่อสถานการณ์นั้นๆ และถึงแม้นวนิยายสงครามเรื่องนี้จะเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นมา แต่โง่โง่กะก็ได้สอดแทรกประสบการณ์จริงที่เขาได้ประสบมาในระหว่างสงครามลงไป เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอก รวมถึงบุคลิกภาพและความคิดของเขาลงไปในตัวละครเอกอีกด้วย จุดร่วมระหว่างโง่โง่กะและตัวละครเอกนั้นอาจแบ่งเป็นหัวข้อใหญ่ๆได้ดังนี้

2.3.3.1 ความหมกมุ่นในความตายของโง่โง่กะและตัวละครเอก

หลังจากที่โง่โง่กะป่วยเป็นไข้มาเลเรียจนแทบจะทรงตัวเดินไม่ได้ และถูกเพื่อนทหารทิ้งให้เร่ร่อนอยู่ในป่าเพื่อหาทางเอาชีวิตรอด ทั้งอาการป่วยและขาดเสบียงอาหาร อีกทั้งความโดดเดี่ยว ทำให้เขาหมกมุ่นกับความตายของตนเอง ในระหว่างที่เขาเร่ร่อนอยู่ในป่าอย่างเดิวดาย ความสิ้นหวังทำให้เขาปรารถนาถึงความตาย เพื่อที่จะได้พ้นจากชะตากรรมนั้นไป เขาคิดที่จะฆ่าตัวตายหลายครั้ง แต่สำหรับคนธรรมดาๆอย่างเขาแล้ว การฆ่าตัวตายไม่ใช่สิ่งที่จะสามารถทำได้ง่ายๆ จนในที่สุด ทหารอเมริกันพบเขาในขณะที่นอนหมดสติอยู่ และถูกจับเป็นเชลยศึกในเวลาต่อมา ประสบการณ์ความหมกมุ่นกับความตายของโง่โง่กะนี้เองที่เขาได้ถ่ายทอดผ่านตัวละครเอก ซึ่งจะพบได้ว่าในขณะที่เดินเร่ร่อนอยู่อย่างเดิวดายและสิ้นหวังประกอกับความอดอยาก ตัวละครเอกหมกมุ่นอยู่กับความตายรอบตัวเขาตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นความตายของผู้อื่นหรือความตายของตัวเอง และเขามีความปรารถนาความตาย เพื่อให้เขาหลุดพ้นจากความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจเสียที

¹³ Ivan Morris, "Nobi ni tsuite", Translated by Ikeda Shouhiko, *Nihon bungaku kenkyuu shiryou susho*: Ooka Shouhei/ Fukunaga Takehiko, (Tokyo: Yuuseidou, 1978), p. 108.

2.3.3.2 การผูกพันตนเองเข้ากับธรรมชาติของไอโอะกะและตัวละครเอก

ในสภาวะที่ยากลำบากในสงคราม ปัญหาการขาดแคลนยุทธโปกรณ์และเสบียงอาหารของทหารญี่ปุ่นในขณะนั้น ทำให้ทหารแต่ละคนต้องดิ้นรนเพื่อเอาชีวิตรอดด้วยตนเอง การหาเสบียงอาหารก็จะต้องออกไปหาในส่วนของตนเอง ซึ่งในสถานการณ์เช่นนั้น ทำให้ทหารญี่ปุ่นแต่ละคนเกิดความเห็นแก่ตัว และแยกตนเองออกจากการเป็นสมาชิกของกลุ่ม เนื่องจากการอยู่กันเป็นกลุ่มอาจจะนำความตายมาให้ได้ง่ายกว่าการแยกตนเองอยู่คนเดียว และไอโอะกะเองก็เช่นกัน แต่ในกรณีของเขา เขาถูกเพื่อนทหารทิ้งไว้ เนื่องจากอาการป่วยซึ่งอาจจะเป็นการะให้กับผู้อื่น David C. Stahl กล่าวว่า ระหว่างที่ไอโอะกะเร่ร่อนอยู่ในป่าคนเดียวนั้น เขาได้ขาดความรู้สึกในการเป็นสมาชิกของกลุ่มไป เขาเกิดความรู้สึกว่าการเอาชีวิตรอดเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในขณะนั้น เขาได้แยกตนเองออกจากกลุ่มทั้งทางร่างกายและจิตใจ และกลับไปรู้สึกผูกพันกับธรรมชาติรอบตัว¹⁴ เขาเริ่มมองเห็นภาพหลอนของธรรมชาติรอบตัวเป็นภรรยาและลูกสาว ผมนอกกับความหมกมุ่นในความตาย เขาเริ่มคิดว่าความตายกำลังรอเขาอยู่เบื้องหน้า และกับตัวละครเอกก็เช่นเดียวกัน ในขณะที่ไอโอะกะบรรยายถึงธรรมชาติของป่าเขตร้อนที่อยู่รอบตัวของตัวละครเอก เขาก็ได้สอดแทรกจินตนาการของเขาผ่านตัวละครเอก ตัวละครเอกที่ต้องอยู่โดดเดี่ยวภายในป่า สิ้นหวัง และหมกมุ่นในความตาย เขาผูกพันตนเองเข้ากับธรรมชาติรอบตัว และคิดว่าธรรมชาติรอบตัวเขานั้นมีชีวิตจิตใจของมันเอง สำหรับตัวละครเอกแล้ว เขาจะจินตนาการต้นไม้ใบหญ้าเป็นเพศหญิง อาทิ เช่น เห็นต้นมะพร้าวเป็นหญิงสาวที่เขาเคยมีความสัมพันธ์ด้วย หรือเห็นดอกกลีบลี้อื้อเชิญให้เขากินเพื่อประทังชีวิต

ทั้งความหมกมุ่นในความตายและการผูกพันตนเองเข้ากับธรรมชาตินี้ เป็นสิ่งที่ไอโอะกะประสบและสัมผัสด้วยตัวเองในระหว่างสงคราม จึงทำให้เขาสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนั้นผ่านตัวละครเอกได้อย่างสมจริง อีกทั้ง ยังทำให้สามารถเข้าใจถึงความรู้สึกของไอโอะกะในขณะที่ประสบกับสภาพความโหดร้ายของสงครามได้ชัดเจนมากขึ้นอีกด้วย

¹⁴ David C. Stahl, *The Burdens of Survival*, (Hawaii : University of Hawaii Press, 2003), pp.



ภาพประกอบ 1: ภาพเกาะLeyte (จากหนังสือ The burdens of survival, University of Hawaii Press, 2003)